

Tekniska nämnden

Charlotta Lif-Sjöcrona
Ekonom
charlotta.lif-sjocrona@ekero.se

André Hagberg
T.f. Tekniska chef
andre.hagberg@ekero.se

Sara Gahm
Teknik- och exploateringschef
Sara.gahm@ekero.se

Redovisning av internkontroll 2021 för Teknik- och exploateringsenheten samt Avfall, Tekniska nämnden

Dnr TN21/21

1. LOU. Upphandling

Metod:

Momentet ska kontrolleras med hjälp av korstabell i Styret/ekonomisystemet.

Urval:

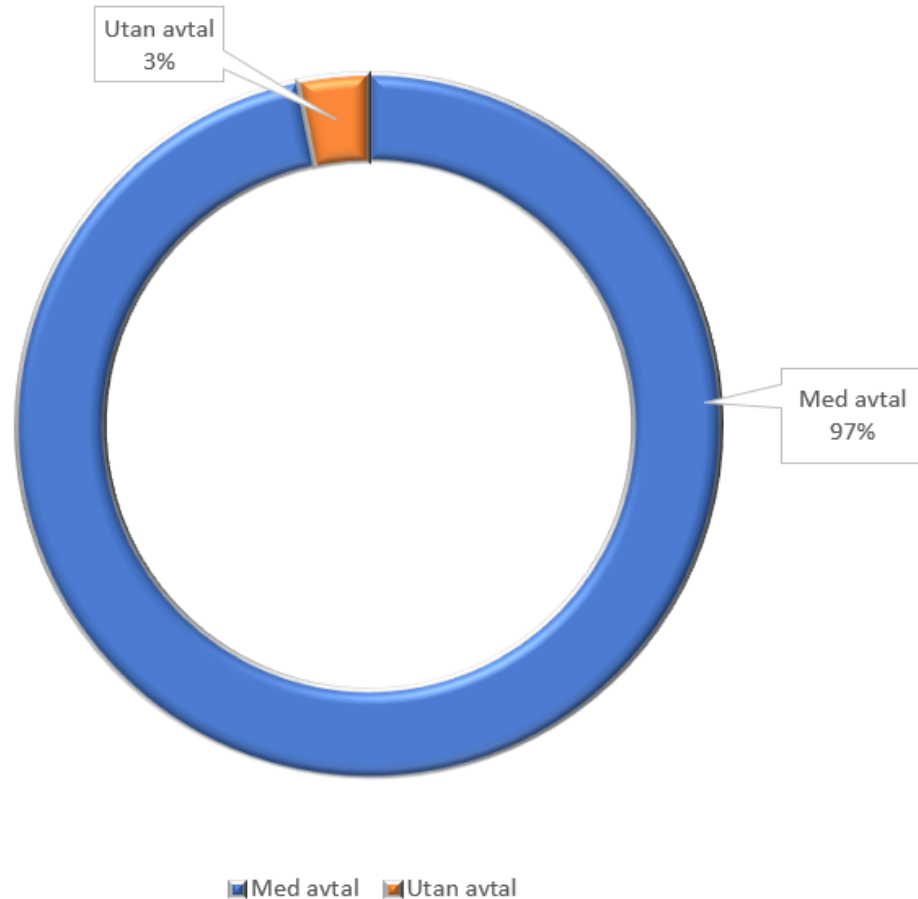
- Tidsperiod januari-december 2021.
- Tekniska nämndens ansvar, Teknik- och exploateringsenheten – inklusive avfallsverksamheten sammantaget.
- Drift, underhåll och investeringar nämnda ansvarsområden.
- Samtliga varor och tjänster som handlas upp. Det betyder att följande kostnader exkluderas:
 - Personalkostnader, egen personal.
 - Driftersättningar till idrottsföreningar
 - Skatter och medlemskap i branschorganisationer
 - Avskrivningar och kapitalkostnader

Kontrollmoment:

- Avtalstrohet på övergripande nivå.
- Jämförelse mot kritisk nivå använd av upphandlingsfunktionen.

Resultat:

Uppmätt avtalstrohet är 96,7% på totala antalet inköp.

Teknik- och exploateringsenheten inkl. Avfall år 2021**Avtalstrohet %****Slutsats:**

Uppmätt avtalstrohet är 96,8 % på inköp 2021. Upphandlingsfunktionen brukar ange nivån 70 % som en kritisk nivå att uppnå.

Avtalstroheten per undernivå och totalt har korrigerats för att eliminera ett antal större felkällor. Några av dessa är:

- Avtalsleverantör är ej registrerad i "e-avrop".
- Avtalsleverantörens organisationsnummer är ej registrerad i ekonomisystemet.
- Avtalsleverantör byter organisationsnummer.
- Eftersläpande fakturor efter avtalsperioden.
- Direktupphandlingar registreras ej.

För att åstadkomma högre redovisad och reell avtalstrohet på helhetsnivå krävs fortsatta förbättringar av registervården, ökad information kring avtalen samt tydlig styrning och planering inom varje verksamhetsområde. Fokus bör främst ligga på de stora inköpskategorierna.

2. Leveranskontroll-fakturagranskning

Metod

Momentet ska kontrolleras genom stickprov.

Urval

- 10 % procent av fakturorna kontrolleras från slumpmässigt framtagna kontrollmånader.
- Fakturorna ska avse olika leverantörer inom respektive enhet/verksamhet.
- Fakturorna ska ha ett saldo över 1000 kr

Antal fakturor per avdelning	Totalt	Urval
Teknik- och exploateringsenheten (JAN,FEB,JUN)	425	43
Avfall (JAN,FEB,JUN)	77	7

Kontrollmoment

- Finns underliggande dokument så som arbetsorder, dagbok, mätaravläsning eller dylikt som styrker debitering.
- Har leverantören räknat rätt. Stämmer främst antalet arbetstimmar. Dubbelräkning.
- Är prissättningen i överensstämmelse med avtal om sådant finns.
- Finns referens hos oss. Vem har beställt arbetet.
- Har beställaren gransknings attesterat fakturan.

Resultat

Resultatet av granskningen har klassificerats i tre grupper. Fakturor som är korrekta, fakturor som har mindre brister och fakturor som har större brister

Korrekta	39
Mindre brister	10
Större brister	1

- *Att dagboksblad/arbetsorder på mindre belopp inte är bifogade.*
- *Fakturan saknar uppgift på vår beställare.*
- *Tjänstekategorier som ej är reglerade i avtal*
- *Beställaren har ej gransknings attesterat fakturan.*
- *Inom området ej upphandlade underentreprenör har använts av vår leverantör.*

Till större brister har hänförts:

- *Ej kompletta dagboksblad/arbetsorder på större belopp.*
- *Dubbelfakturerade timmar.*
- *Dubbelräkning av timmar ej kan uteslutas. Till exempel projektledning vs arbetsledning.*

- *Debiterade priser ej i överensstämmelse med upphandlade priser.*

Slutsats:

Varje förvaltare granskar mellan runt 50 fakturor per månad. Enhetschef besluts attesterar cirka 1 900 -2 000 fakturor per år. Svårigheter kvarstår att under tidspress kontrollera samtliga delar av ofta stora och komplexa projektfakturor, främst mot verksamhetsområdena *Väg* och *Exploatering*.

Internkontrollen redovisar totalt 11 brister vara 10 mindre brister och 1 större brist. Återkoppling till handläggare och åtgärd har utförts vid samtliga fel.

Brister av ringa karaktär så kallad *mindre brist*, bestod i felaktig referens på faktura. Därutöver saknades skriftlig överenskommelse som bilaga (offert/ avtal/e-postmeddelande) vid inköp under 10 tkr¹.

Brister av allvarlig karaktär så kallad *större brist*, bestod av sammanlagt ett inköp över direktupphandlingsgräns. Detta upptäcktes när fakturan skulle stämmas av mot avtal. Inköpet under år 2021 är under 100 tkr mot leverantör, däremot överstiger inköpen över en 4 års period 100 tkr vilket är gränsen för direktupphandling.

Större noggrannhet och tätare kontroller (kvartalsvis) av fakturor behöver utföras under år 2022 för att säkerställa att brister åtgärdas och prioriteras. Därutöver behöver tätare uppföljning (2-4 ggr/år) för att säkerställa att upphandling utförs vid inköp över 100 tkr.

3. Delegationsordningen

3.1. Delegationsordning, upplåtelse av kommunal mark

Risk

Beslut enligt Tekniska nämndens delegationsordning inte har meddelats Kommunstyrelsen².

Metod:

Kontroll av upplåtelse av kommunala mark.

Urval:

- Alla tecknade arrendeavtal och torgplatser
- Tidsperiod januari-december 2021.

¹ Direktupphandlingsgräns är 100 000 kr.

² **Tekniska nämnden:** delegationsordning (C7) Lokala föreskrifter (KFS11:2, 4 §) och Taxa för upplåtelse av offentlig plats.

Kommunstyrelsen: delegationsordning (F9 & F10) och taxa för båtplatser. Saknar taxa för mark i övrigt tex jordbruk eller för övr. som tex en parkering eller odling.

Kontrollmoment:

- Kontrollera av delegationsrätt.
- Är avtalets villkor inom ramen för delegationsrätt.
- Har beslut som fattats utifrån delegationsordningen meddelats till Tekniska nämnden/Kommunstyrelsen.
- Har avtalet diarieförts
- Är taxan för mark korrekt reglerad utifrån:
 - Period
 - Verksamhet
 - Belopp

Resultat:

Samtliga beslut om upplåtelser av kommunal mark (arrende, torgplats) har utförts enligt delegationsordningen. Ärendena är diarieförda i ärendehanteringssystem. Meddelande till Tekniska nämnden/Kommunstyrelsen saknas i ett antal ärenden.

Slutsats

Rutiner för att meddela nämnd i beslutade ärenden bör upprättas. Det finns ingen beslutad taxa för mark inom Kommunstyrelsen förutom för båtplatser och intilliggande mark. Taxa för upplåtelse av övrig mark kan behöva utredas vidare.

3.2. Delegationsordning, hänvisning av kärl till ny plats**Risk**

Beslut är inte dokumenterade, har inte meddelats till Tekniska nämnden eller diarieförts i Platina.

Metod:

Kontroll av kärl hänvisning.

Urval:

Beslut som tagits gällande kärl hänvisning som går emot abonnentens önskemål under år 2021.

Kontrollmoment:

- Kontrollera av delegationsrätt (C9).
- Har beslutet meddelats till Tekniska nämnden.
- Har avtalet diarieförts.

Resultat:

Beslut har utfört enligt delegationsordning.

Besluten är inte alltid registrerat i ärendehanteringssystem.

Beslutet har ej meddelats Tekniska nämnden.

Slutsats

Rutin för hur kärl hänvisning ska dokumenteras, kontrolleras och diarieföras behöver följas upp.

4. Avfallsverksamheten – ”risk vägar”

Inom Ekerö kommun finns ett antal vägar, som ur avfallshämtningssynpunkt, har egenskaper som innebär en fara för människor och egendom. I kommunens risk – och väsentlighetsanalys bedöms risken för olycka som låg (1) och konsekvensen som hög (4). En olycka skulle t.ex. kunna vara att person blir påbackad pga. skymd sikt, eller att lastbil glider in i person/egendom pga. branta och osandade vägar. Entreprenörer är medvetna om arbetsmiljöproblemen och arbetar tillsammans med Ekerö kommun för att åtgärda dem. I avfallsplanen har Ekerö kommun uttalat att man ska arbeta för förbättrad arbetsmiljö.

Risk

Trafiksäkerhet inom Avfallsverksamheten

Metod

Leverantör i dialog med kommun identifierar risk-vägar där brister kan finnas beträffande trafiksäkerhet vid slamhämtning eller insamling av kärllavfall.

Urval

Genomgång av samtliga risk-vägar.

Kontrollmoment

Genomgång av kvarvarande *risk-vägar*.

Resultat

Vid slutet av 2021 finns 99 risk vägar med komplicerad kärllhämtning och 33 adresser med komplicerad slamtömning. Under året har ett flertal av dessa problem adresserats främst genom att flytta kärllhämtningen till gemensamma kärll placerade på platser som innebär en förenklad tömning.

Slutsats

Merparten av kommunens riksvägar ligger utanför tätort på enskild väg. Att åtgärda brister i trafiksäkerhet innebär antingen en utgift för utbyggnad av exempelvis en vändplan eller en reducerad service i det fall kärll behöver flyttas till närmsta farbara väg där avfallsbilen har möjlighet att vända.

Det kan ta väldigt lång tid innan alla inblandade går med på ett lösningsförslag. En rimlig ambitionsnivå att reducera brister i trafiksäkerhet på 2 adresser varje år.

Det har ett stort värde att systematiskt försöka förebygga problemvägar, inte bara för att minimera olycksrisken, men också för att göra vardagen enklare för kommunens upphandlade leverantörerna av avfallstjänster för insamling av kärlavfall eller uppsamling av slam. *Man ska dock ha i åtanke att många av dessa problemvägar beror på bristfällig planering redan vid utbyggnaden, och som kanske hände vid en tidpunkt då arbetsmiljökraven inte var så höga.*

Det är av stor vikt att avfallsenheten fortsätter att bevaka frågor kring framkomlighet i framtagandet av nya detaljplaner. Under 2021 har ett arbete för att bättre bevaka behoven inom drift (inklusive avfallstömning) påbörjats, en gemensam projektmodell har beslutats användas inom hela Samhällsbyggnad som över tid kommer innebära att framkomlighetsfrågor kommer att beaktas tidigare i projekten och därigenom minimeras.

5. Besiktningar och kontroller, kommunal utemiljö & väg

5.1. Besiktningar och kontroller – Kommunal utemiljö -lekplatser

Risk

Olycksfallsrisk inom kommunala lekplatser

Metod

Ramavtalsentreprenör återkopplar med fullständig rapport.

Urval

Samtliga kommunala lekplatser.

Kontrollmoment

Besiktning är genomförd av kommunala lekplatser.

Resultat

Besiktning genomförd på samtliga lekplatser under året. Samtliga fel enligt typ A (farliga fel) är åtgärdade, även ett antal mindre fel, typ B, har också åtgärdats. Samtliga lekplatser besiktigas under året och resultatet protokollförs.

Slutsats

Samtliga lekplatser som kommunen ansvarar för besiktas av utbildad besiktningsman årligen enligt ett planerat program. Därutöver sker även tillsyn av den entreprenör som ansvarar för drift och underhåll av lekplatserna. Standarden och risken för olyckor med allvarligt utfall får ses som förhållandevis låg.

5.2. Besiktningar och kontroller – Kommunal utemiljö - sjöskyltar

Risk

Trafikmiljö i kommunens vattenområde

Metod

Driftentreprenör avlägger rapport.

Urval

Driftentreprenör rapport är avgränsning för urval.

Kontrollmoment

Inventering av sjöskyltar fram till kommunens gräns.

Resultat

Inventering har utförts under året och resulterat i ett behov av 68 nya skyltar samt utbyte av 18 i sämre skick. Därutöver behöver en del skyltar synas bättre med tillkommande växtbeskrning och motsvarande.

Slutsats:

Status för skyltning inom vattenområden är godtagbar men skulle behöva en ekonomisk resursförstärkning över tid för att kännetecknas som tillfredsställande.

Arbetet med åtgärder enligt inventeringslistan fortsätter under år 2022 i samarbetet med Stockholm Vatten, Norrvatten och kommunens Avfallsverksamhete för att bland annat märka ut "vattenskyddsområden".

5.3. Besiktningar och kontroller – Kommunal utemiljö - sjöräddningsutrustning**Risk**

Säkerhet vid kommunala badplatser

Metod

Driftentreprenör avlägger rapport.

Urval

Kommunala badplatser.

Kontrollmoment

Inventering av sjöräddningsutrustning samt anläggningar vid kommunala badplatser.

Resultat

Bottenkontroll har genomförts av driftentreprenör inför säsong vilket finns dokumenterat på driftmöte. Varje badplats inventeras före säsong där upptäckta fel åtgärdas omgående. Därutöver sker även daglig tillsyn av den entreprenör som ansvarar för drift och underhåll av badplatserna.

Slutsats

Badplatserna besiktas och inventeras grundligt före säsong och därefter löpande av kommunens entreprenör. Bedömningen är att säkerheten gällande kommunal utrustning och objekt är förhållandevis god genom kontinuerlig tillsyn och besiktning.

5.4. Besiktningar och kontroller – Kommunal utemiljö – vattenkvalité, badplatser**Risk**

Dålig vattenkvalitet vid kommunala badplatser

Metod

Driftentreprenör avlägger rapport på utförda vattenprover.

Urval

Kommunala badplatser

Kontrollmoment

Provtagning av vattenkvalité.

Resultat

Kontroll av vattenkvalitet genomförs löpande under säsongen enligt en plan. I vissa fall har prov visat på höga halter av bakterier.

Slutsats

Otjänligt vatten kan tillfälligt uppstå när olika faktorer sammanfaller, exempelvis vid hög värme, stillastående vatten samt när stora mängder av gäss och änder befinner sig på ytorna. Vid otjänlig vattenkvalitet har kommunen agerat skyndsamt och utfört ytterligare provtagningar. När vattenproverna visat tjänlig status har kommunikation gått ut via hemsida och sociala medier. Skyltning som avråder bad har tagit ner.

Vattenkvaliteten vid de kommunala badplatserna kommuniceras via kommunens hemsida³ samt sociala medier. Skyltar har satts upp på de badplatser där kommunen avråder bad.

5.5. Besiktningar och kontroller - Kommunal trafikmiljö - grönytor**Risk**

Trafiksäkerhet, framkomlighet och trygghet.

Metod

Driftentreprenör avlägger rapport för alla ingående ytor inom trafikområde, inkl. grönytor.

Egen besiktning av vägnätet

System för felanmälan från medborgarna.

Urval

Kommunala vägar, GC-vägar och parkeringar.

Kontrollmoment:

Löpande stickprov på utförd drift.

Löpande driftmöte med driftentreprenör.

Entreprenör genomför slithålslagning två gånger per år

Upprättande av beläggningsprogram för planerat underhåll

³ <https://www.havochvatten.se/badplatser-och-badvatten/kommuner-och-badplatser/kommuner/badplatser-i-ekero-kommun.html>

Resultat

Upptäckta brister på driften har löpande åtgärdats av entreprenör beslutat på driftmöte. Vägnätet har underhållits dels genom reparation av slithål och krackeleringar i vägbanan, dels genom att ett beläggningsprogram för året har genomförts gällande det planerade underhållet.

Slutsats

Akuta brister har åtgärdats kontinuerligt där de har uppstått och upptäckts genom felanmälan eller vid löpande tillsyn. Vägnätet har också åtgärdats genom ett planerat beläggningsprogram där vägar som är på väg att tappa i funktion har åtgärdats genom asfaltering.

Under året har ett beläggningsprogram etablerats och som från och med 2022 kommer att vara en del i ett planerat underhållsprogram.

5.6. Besiktningar och kontroller - Kommunal trafikmiljö - trafikskyltar**Risk**

Trafiksäkerhet.

Metod

Driftentreprenör avlägger rapport för trafikskyltar.

System för felanmälan från medborgarna.

Urval

Det gäller kommunala vägar, GC-vägar och parkeringar.

Kontrollmoment

Idag saknas en planerad tillsyn och inventering av trafikskyltar av kommunens vägnät

Resultat:

Rapporterade och upptäckta brister av trafikskyltar har åtgärdats. Däremot finns det en mängd oklarheter i skyltfrågan vilket sannolikt innebär att det saknas nödvändiga skyltar och att det inte finns någon systematik för att upptäcka om skyltar försvinner eller ändras.

Slutsats:

Driften och åtgärder av trasiga trafikskyltar på kommunens vägnät är idag förhållandevis funktionell, däremot saknas det en tydlig överblick över skyltbeståndet samtidigt som budget- och ansvarsfrågan måste lösas. Det saknas ett tydligt skyltnings-, namn- och gestaltningsprogram för skyltar vilket sannolikt innebär att det saknas nödvändig skyltning på flera platser eller att de visar fel information.

5.7. Besiktningar och kontroller - Kommunal trafikmiljö - belysning**Risk**

Trafiksäkerhet, trygghet och framkomlighet.

Metod

Driftentreprenören avlägger rapport för behov av belysningsåtgärder

Alla kommunala belysningspunkter är inventerade och innehar ett eget ID-nummer dokumenterat i en inventeringslista med tillhörande kartor.

System för felanmälan från medborgarna.

Urval

Samtliga kommunala belysningsanläggningar längs med vägnätet samt en del tillkommande nyckelplatser längs statliga vägar vid övergångställen, busshållplatser och vissa korsningar.

Kontrollmoment

Löpande tillsyn och stickprov.

Ett årligt reinvesteringsprogram för utbyte av ljuskällor och armaturer.

Resultat

Samtliga ljuskällor byts till mer miljövänliga alternativ.

Upptäckta brister på belysningsnätet har åtgärdats under året. Extra utökning av belysningspunkter vid övergångställen och busshållplatser.

Slutsats

Det kommunala belysningsnätet är i vissa delar i behov av utbyte på grund av äldre kablar och armaturer. Även ljuskällorna behöver bytas för att bli mer energieffektiva. Varje år genomförs en löpande tillsyn av belysningsnätet i syfte att ersätta trasiga ljuskällor och armatur. Utöver det finns också ett planerat program för att ersätta längre sträckor med äldre belysningsanläggningar.